

Posamezne številke:
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 2—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18—, za ino-
zemstvo D 26—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

TABOR

Ljubljana

Posamezne številke:
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 2—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, demo. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, torek 26. februarja 1924.

Številka: 47.

Kaj se dogaja.

Maribor, 25. februarja.

Najbrže bo že prva polovica letoš-
njega leta prinesla važne politične do-
godke. Blizajoča se pomlad bo po vsej
verjetnosti nemirna. V naši državi se
bo boj med vlado in stranjeno opozicijo
razmahnil do skrajnosti. Resno se na-
miguje o razpustitvi skupščine in razpi-
su novih volitev. Važne izpremembe pa
je pričakovati tudi na zunaj.

Italija se pravkar nahaja sredi volil-
nega boja, volitve v Franciji bodo raz-
pisane v bližnjem času. Po zadnjih ve-
steh so na vidiku tudi volitve v Nem-
čiji, ker se socialni demokrati ne mara-
jo več zadovoljevali s sedanjim premir-
jem, ko vlada takorekoč diktira, nasti-
nja se na izredna pooblastila, ki jih je
dal parlament. Ni izključeno, da bo do-
šlo vršile volitve tudi na Madžarskem,
Grčija pa bo imela že v bližnjem času
plebiscit o monarhiji ali republiki.

Te volitve v različnih državah imajo
marsikako skupno potezo in so celo za
nas večje ali manjše pomena. V
Italiji se vrše volitve v izrednih razme-
rah. Nedavno je Mussolini govoril fa-
šistom in se je ob tej priliki dotaknil
tudi volilnega boja. Dejal je, da naj fa-
šisti ne posvečajo posebne važnosti pre-
piru za mesta ljudskih zastopnikov,
ker so volitve v parlament samo še od-
sev preteklosti. Pozval pa jih je, da z
vso energijo ojačujejo lastne vrste, za-
kakaj odtod izvirajo moči nove, mlade
Italije. Mussolini je s tem povedal ve-
liko. Njima pač poguma, da bi zavladal
popolnoma absolutistično, a ne polaga
nobene važnosti na takozvano ljudsko
zastopstvo. Parlament mu je dekoracija
ali celo potrebno zlo. Fašistovske vrste
morajo stati nad parlamentom, one ga
morajo posmehljivo motriti od zgoraj
navzdol kakor »superiorne« človek opa-
zuje »inferiorne«. Mussolinijeve be-
sede kažejo, da se Italija ne bo tako
kmalu vrnila k demokratičnemu parla-
mentarizmu, ker vidi v sedanjem stanju
svojo moč, svoje znanje in notranje
uspehe. Italija bo tedaj ostala tudi vna-
prej barijera antiparlamentarnih in
oprotidemokratičnih stremiljenj desni-
čarske smeri. Po starem izreku, da se
skrajnosti najlažje ujema (les extre-
més se touchent), je Mussolini položil
posebno važnost na to, da je Italija prva
ali vsaj druga priznala antiparlamen-
tarno, diktatorsko sovjetsko vlado, da-
si se na zunanji obe smeri izključujeta.
Izid italijanskih volitev bo prav gotovo
potrdil sedanje stanje in sedanjo itali-
jansko politiko. Vendar pa ni treba mi-
sliti, da bodo popularni in socialisti vseh
merj začeli pod Mussolinijevim pritis-
kom hirati in slabeti v korist fašistov.
Preveč je v njih zdravja, preveč jasna
in utemeljena so njih načela. Za itali-
jansko opozicijo bodo volitve nekaj ma-
never, na katerem bo zbirala in jačala
svoje vrste, opazovala svoje in nasprot-
ničkove slabosti in se pripravljala za poz-
nejšo odločilno bitko.

Tudi v Nemčiji bodo prve volitve
postavila na tehtnico demokracijo in
diktaturo, nacionalizem in socializem.
Borba bo zelo trda in od nje zavisi v
daleko večji meri nego od izida italijan-
skih volitev razvoj mednarodne politike
v Evropi. Nobeni državi, ki je vpletena
v dolge voze mirovnih pogodb, ne mo-
re biti vseeno, kako se bo orientirala
večina nemških volilcev: ali za pomir-
ljiva načela, kakor jih zastopajo demo-

Pred sklepom proračunske debate.

Današnja seja Narodne skupščine. — Interpelacija o jadranski železnici Beo-
grad—Kotor. — Radikalci polemizirajo s separatisti. — Jutri zaključek in glasov-
vanje.

BEOGRAD, 25. febr. Pričakovati je
bilo, da bo na današnji seji narodne
skupščine zaključena budžetna debata
in izvršeno glasovanje. To pa se ni zgo-
dilo. Današnja seja je bila otvorena ob
10. uri dopoldan. Po izvršenih formal-
nostih je prometni minister odgovarjal
na upit poslancev Kamenovič in tova-
rišev glede podrobnega gradbenega na-
črta o železniški progi Beograd—Više-
grad—Kotor. Prometni minister je od-
govarjal, da je zgraditev te proge v zve-
zi z Bleerovim posojilom, čegar prvi
finančni del je že realiziran, drugi teh-
nični del pa še ne, zato bo graditev
proge prišla v poštev šele potem, ko bo
drugi del perfekten. Na podlagi zakona
o Bleerovem posojilu ustanovljeni poseb-
ni urad je moral biti vsled preogromnih
stroškov razpuščen. Vendar pa vlada ni
izpustila te proge iz vida in se bo še
nadalje trudila, da zveže celo državo z
Adrijo, prav posebno pa še severno,
srednjo in južno Bosno, ki naj dobe po-
sešno Jadransko zvezo. Poslanec Kame-
novič ni vzel odgovora na znanje in se
bo v smislu poslovnika o prvi priliki
vrnil k temu vprašanju.

Nato je skupščina prešla k dnevnemu
redu. Nadaljevala se je debata o

Delta, Baroš, Bankino — jugoslovanski.

Včeraj so naše oblasti prevzele del reškega ozemlja. — Nova imenovanja luk
in moiov.

BEOGRAD, 25. febr. Včeraj ob 9. uri
dopoldan so italijanske oblasti izpra-
znilo luko Baroš, Bankino in Delto, na-
kar je obnejna komisija ozemlje urad-
no prevzela. Ob 11. uri je oddelek voja-
štva z godbo na čelu korakal skozi dele
mesta, ki so pripadli Jugoslaviji, da do-
kumentira prevzetje. Včeraj je prvič,
odkar so zasedli Italijani Reko, zopet
vozil vlak na Bakar in nazaj. Bil je
vlak, ki je vozil našo in italijansko de-
legacijo. Ob 12. uri je imel sušaški ob-
činski svet izvenredno sejo, na kateri je

predsednik razmejitvene Komisije, ge-
neral Milič, sušaški občini častil, da si
je pridobila tako važno ozemlje. Suša-
ški občinski svet je krstil ves kompleks
luke za Sušaško luko, Bankino se imenu-
je Karadžordževa luka, luka Baroš pa
»Luka kralja Aleksandra«, medtem ko je
obdržala Delta svoje staro ime. Glavni
mol v Aleksandrovi luki se imenuje »O-
brežje Erazma Barčiča« in jugoslovanski
del opuščene reškega rokava »O-
brežje Frana Supila«.

Rdeča revolucija v Bolgariji?

Vest, ki je nikjer ne potrjujejo.

BEOGRAD, 25. febr. Včeraj so se v
Atenah in Beogradu razširile vesti, da
je v Bolgariji izbruhnila revolucija. —
Kralj Boris je baje pobegnil, Cankov
je umorjen in v Sofiji je proglašena so-
vjetska republika. Ne bolgarsko posla-
ništvo, ne naša vlada, niti policijski

komisariat v Pirotu niti brzojavna
centrala v Nišu in policijska oblast v
Atenah, kamor se je obrnil Vaš dopis-
nik, niso mogli potrditi, da bi bila vest
resnična. Vzglje temu se širi po mestu
kot velika senzacija. (Bo najbrže prva
predpomladanska raca. Ured.)

lératične stranke ali pa za izzivalno in
šovinistično taktiko desničarjev.

Volitve v Franciji pa utegnejo biti
tako senzacionalne kakor so bile volit-
ve v Angliji. Vedno bolj se širijo gla-
sovi, da se takozvani Narodni blok kr-
ha in da bo agresivna politika levičar-
jev žela dalekosežne uspehe. Za sedaj
še ni prave jasnosti. Razvoj političnih
razmer v petih letih po premirju bi ne
obetal radikalne izpremembe. K večjemu
še utegnejo ojačiti socialistične struje.
Vendar pa je gotovo, da bo izid franco-
skih volitev velikega pomena za repu-
brijsko vprašanje. Danes uvidevajo
celo Poincaréjevi ožji somišljeniki, da se
je treba ganiti z mesta, ki je na njem
obtičal veliki gospodarsko-politični boj
med Francijo in Nemčijo. Padanje
franka je najboljši dokaz, da nastopa
nekaka reakcija, bolezen, in da je treba

nekaaj storiti. Zdi se, da bo Macdonald
vendarle uspel s sklicanjem mednarod-
ne konference, ki bi naj prinesla ozdrav-
ljenje vsem in vsakemu.

Iz tega vidimo, da evropska politika
stalno in neumorno išče nekake načel-
ne, ideološke izjasnitve: hoče si biti na
jasnem, katera politična smer bi mogla
zadovoljiti potrebe držav in narodov in
odstraniti to, kar danes vse teži in skeli.
Polaga na tehtnico i demokracijo i nji
nasprotne smeri. Z druge strani pa se
Evropa pripravlja na likvidacijo vojnih
in poveljnih razmer; volitve v Nemčiji
in v Franciji bodo pokazale, kje in kako
bodo sklenjeni dosedanj račun in s
kakšno začetno postavko se začne novi.
Od tega zavisi mir in bodočnost vse
Evrope in njenih posameznih delov, ne
izključnoč seveda največjega — Rusije.

BEOGRAD, 25. febr. Vesti o komu-
nistični revoluciji v Bolgariji ne potr-
jujejo z nobene strani. Naš zunanji mi-
nister je prejel demanti Reuterjeve a-
gencije. Značilno pa je, da ni odgovora
na brzojavna vprašanja, ki jih je poslal
v Sofijo. Ker pa je danes dospel Orient-
express in potniki ne vedo ničesar o iz-
premembah v Bolgariji, je najverjet-
nejše, da je vest le politična izmišljoti-
na ali pa borzijska spekulacija.

Nadaljevanje trgovinskih pogajanj z
Italijo.

Beograd, 25. febr. Včeraj je imela ju-
goslovanska delegacija za jugoslovani-
italijanska trgovinska pogajanja izvan-
redno sejo, na kateri je razpravljala o
italijanskem projektu z olajšanje carine
in o celi vrsti drugih členov. Naša dele-
gacija je, kakor znano, izdelala proti-
projekt, v katerega so sprejeti oni čle-
ni, ki zanje zahteva Jugoslavija enake
ugodnosti. Popoldne se je vršila skup-
na seja jugoslovanske in italijanske de-
legacije, na kateri se je diskutiralo o
tem načrtu. Naša delegacija stoji na
stališču, da se ne sme samo italijanski,
temveč se mora tudi jugoslovanski na-
črt smatrati kot podlaga za razpravo.
Italijanska delegacija je namreč zahte-
vala, da samo italijanski projekt velja
kot službena razpravna podlaga.

Angleški minister za revizije mirovnih
pogodb. — Nova svetovna konferenca
naj uveljavi Wilsonovo stališče.

London, 24. febr. V svojem govoru v
Burmleju je izjavil minister Macdonal-
dove vlade Mr. Hinderson, da se iz se-
danje mednarodne situacije jasno raz-
bira, da so mirovne pogodbe izgrašile
pot. Macdonaldova vlada bo imela nalo-
go, zaježiti nadaljnje gospodarsko pro-
padanje, ustvariti resničen mir, povzdigi-
niti Srednjo Evropo (?) in jo postaviti
na krepko podlago, da ne bo civilizacija
nikdar več ogrožena od podobnih ne-
varnosti. Popolna revizija versailske
mirovne pogodbe je takisto neobhodno
potrebna, kakor rošitev nespornega re-
paracijskega problema. Hinderson je
ostro kritiziral versailsko pogodbo in
je napovedal, da bo vlada delala z vsemi
sredstvi za sklicanje svetovne konferen-
ce, ki naj uveljavi načela, katera je za-
stopal na pariški konferenci pokojni
prezident Wilson.

Osemurni delavnik in mednarodna
rudarska zveza.

Brüssel, 25. febr. (Havas.) Mednarod-
ni odbor rudarjev je odbil podaljšanje
delovnega časa ter zahteval takojšnjo
ratifikacijo washingtonske osemurne
pogodbe s strani vseh držav.

Revolverska politika v Albaniji. —

Atentat na ministrsk predsednika.
Rim, 24. febr. Listi poročajo iz Tira-
ne, da je bil albanski ministrski pred-
sednik Zogul pri vходу v zbornico od se-
natorja Bokir Walter z več strelji iz
samokresa lahko ranjen.

Po veliki stavki na Angleškem.

London, 25. febr. (Havas.) Na današ-
nji seji so ladjedelniški delavci sprejeli
ponudbo delodajalcev. Strokovna zveza
nakladačev je sklenila stavko nadalje-
vati.

BORZA.

CURIH, 25. febr. Predborza. Pariz
25.60, Beograd 7.20, London 24.87, Berlin
0, Praga 16.80, Italija 25.10, Newyork 577,
Dunaj 81.30.

ZAGREB, 25. febr. Predborza. Pariz
349—354, Švica 1382—1392, London 844—
345, Dunaj 11.18—11.28, Praga 231—234,
Italija 342—345, Newyork 79.50—80.50.

Politične vesti.

* O čem sanjarijo beograjski reakcionarci. List »Beograd«, ki stoji blizu junaku zadnjih dni dr. Lazici Markoviću, je objavil te dni članek »Jedini izlaz«, ki v njem modruje takole: Današnja vlada je prešibka, da bi se mogla dolgo držati. — Opozicionálni blok ne more priti na krnilo brez revolucije, ker bi to pomenilo, izročiti državo v roke sovražnikom države. — Radikalno-demokratska koalicija ni mogoča, ker je koalicija najslabša oblika demokracije. — Nova volitve? Po vsej verjetnosti bi dobili tako skupščino, da bi jo bilo treba takoj razpustiti. Če pa bi vlada pri volitvah uporabila nasilje, bi vseeno ne bila dovolj močna ne na znotraj ne na zunan. — Kaj tedaj? Glasilo radikalnih reakcionarjev sklepa: Demokracija ni sposobna, da sploh kaj napravi. Ustvariti se mora nezavisna vlada, ki bo prevzela v roke vso zakonodajno in upravno oblast. Samo ta bi lahko brez diktature (!) izvedla potrebne reforme. — Tako »Beograd«. Če to prestaviš v navaden človeški jezik, se glasi takole: Demokracija je nesposobna, ker ne da neomejene moči takim državnim genijem kakor sta na pr. dr. Laza Marković in dr. Velizar Janković. Brez njih — est vita, sed non est ita! Drugič: Kakšen ugled pa naj ima država, če si demokracija lasti pravico, da razkriva skrivnosti ministrovanja, če obtožuje dr. Laza Markovića in če ne pusti, da bi si dr. Velizar z bogatimi zaradami podaljšal za Veliko Srbijo tako dragoceno življenje. Dokler ne bodo ministri zavarovani pred kontrolo demokracije in dokler se ne bodo mogli uveljavljati tako močni državniški talenti, kakor sta dr. Lazica in dr. Velizar, tako dolgo ne može da bidne... Mi popolnoma razumemo, zakaj so nekateri radikalni prvaki razočarani nad demokracijo. Saj je politika vendar tako prijetna reč, le vrag vzemj srednjeevropski duh, pa javno odgovornost in svobodo tiska!...

* Oče in sin. Beogradski list »Beograd«, pisan v radikalnem duhu, je prinesel te dni članek »Predsednikov sin«, ki je vzbudil v političnih krogih veliko senzacijo, ne samo zaradi vsebine, temveč zlasti ker ga je prinesel radikalni list. »Predsednikov sin« Rade Pašić, katerega naziva ta članek »center javne korupcije«, pod katero tipi danes naša država. List v svoji reakcionarnosti je seveda mnenja, da je današnja demokracija kriva, da »take ribe lahko plavajo«. Rade Pašić je po zatrdilu tega radikalnega lista zanesel korupcijo v vse panoge državne uprave in v vojaštvo. Takšna riba je tudi njegov sin, vsemogočni bankir, pred katerim se častitljivo odkrivajo in kateri vodi svojo banko pod vplivom svojega očeta, ter je z eno nogo v svoji banki, z drugo v državi svojega očeta. »Beograd« navaja celo, da ministri, kateri priščejo, da bodo o vsem strogo molčali, kar se govori v ministrskih sejah, takoj poročajo ministrskemu sinu o položaju. Članek končuje: »Javnosti ni znano, da predsednikov sin s pomočjo ministrov, ki so prisegli zvestobo kralju in na ustavo, izvršuje najnavadnejše goljufije. On nabavlja z vojnimi ministromi puške, odnese svoj dobiček, potem pa gre k ministru financ, da ne odobri kredita za nabavo. Je veliko takih slučajev. Pa to še

ni vse. Zadnji čas izgleda, da ima sin politične ambicije. Nekoč je slišal svojega očeta, ko je v jezi izrekel, da je od njega odvisno, če ostane Srbija monarhija. Takrat se mu je rodila ambicija, da bi lahko bil ne samo sin min. predsednika, temveč celo sin predsednika republike. Tej ambiciji je pripomogla še mržnja, katero imajo vsi bankirji proti monarhiji. Tako je torej začel predsednikov sin z nekim Vlado Rističevićem obkoljevati živčno izmučenega kraljeviča Nj. Vjs. Gjorgja s svojimi agenti z namenom, da bi se ponovno načelo vprašanje spora o prestolonasledstvu. To zahrbtno delo se nadaljuje in vprašati se moramo, ali ga naj takoj ožigosamo, da mu preprečimo nadaljne posle. — Značilno je, da to objavlja radikalni list, ki ima za seboj najodličnejše osebe radikalne reakcije, ki je hotela z udarcem po sinu udariti očeta.

* Kaj je s fuzijo Hrvatske zajednice s HRSS? »Obzor« zanika, vendar, ki smo jo tudi mi komentirali, češ, da je pripravljena popolna fuzija zajedničarjev z Radičevići. »Novosti«, ki so prve prinesle to novico, vztrajajo pri svojih trditvah. Mutni dani, mutna voda.

* Dr. Marković — lilija nedolžnosti. V popoldanski seji narodne skupščine dne 22. tm. se je oglašil k besedi radikal Ranković, ki je prvi pričel borbo proti dr. Markoviću. Izjavil je, da je prepričan o Markovićevi krivdi in da je Marković baš radi njegovih napadov moral odstopiti kot minister. Da bi pa vendar le omilil vtis obtožbe proti Markoviću, je skušal obtoževati enakih nečastnih dejanj razne bivše demokratske ministre dr. Žerjava, dr. Poljaka, dr. Marinkovića, Vojića in dr. Kramerja. Na burne medklase demokratskih poslancev, naj pride z dokazi, je ostal odgovor dolžan. Demokrat Vojčić je izjavil, da se podvrže vsakemu sodišču, tudi takemu, ki bi obstajalo iz samih radikalov. Dr. Kramer in dr. Žerjav sta se tej izjavi brzojavno pridružila. Enako izjavo je podal bivši načelnik ministrstva Popović. Vnaprej je bilo jasno, da bodo radikalci vkljub obsežnemu obtežilnemu materijalu glasovali za Markovićevo »nedolžnost«. V tajnem glasovanju je res bilo oddanih 127 glasov za prost prehod na dnevni red, 67 za izročitev Markovića sodišču, 5 glasovnic je bilo praznih.

* Kongres slovaških separatistov na Dunaju. Na Slovaškem se dogaja slično kot pri nas: v voljavo prehajajo ustavne določbe o župni samoupravi. Separatisti uvidevajo vedno bolj, da gre razvoj mimo njih in preko njih. Njihovo najradikalnejše krilo, ki vzdržuje stike z našim prerokom Radičem in čigar voditelj žive v inozemstvu, namerava sklicati kongres inozemskih Slovačkov, ki bi se imel vršiti na Dunaju. Inozemski Slovaki delajo na to, da bi se Slovaška odcepila od češke republike in se pridružila Madžarski. Ni jih mnogo in o vseh je znano, da jih plačuje Madžarska, ki vabi Slovačke na sladko pojedino kakor basenska mačka miš. »Lidové Noviny« pišejo, da bo ta separatističen kongres zadnji, zakaj Madžarska bo morala pred končnim zaključkom mednarodnega posojila podpisati tudi razne politične zapisnike, tako na pr., da ne bo več podpirala šredentističnih stremeljenj proti sosednim državam. Države, ki jamčijo za posojilo, bodo se skurbele, da bodo Madžari res tudi vršili to, kar podpišejo. Zlasti Anglija bo dovolj močna, da bo pomagala Madžarom odpirati oči in jih obrniti k demokratičnim načelom.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Ponedeljek, 25. febr. zaprto.

Torek, 26. febr. »Namišljeni bolnik, ab. D.

»Čarostrelec«. Opera pripravlja Weberovega »Čarostrelec«, ki je ena najlepših romantičnih oper in obenem prva narodna nemška opera. Weber je torej rekoč ustvaritelj nemške narodne opere. Kot veliki glasbeni talent je skomponiral lepo število oper, med katerimi pa nedvomno zavzema prvo mesto »Čarostrelec«, ki je na vseh nemških in drugih odrih stalno na repertoarju. Premijera se vrši v najkrajšem času.

Dnevna kronika.

— Iz sodne službe. Sodnik dr. Boris Mihalič je premeščen iz Murske Sobotice v Maribor. Za sodnika sta imenovana Ivan Mikuš za Maribor in Fran Čoš za Ribnico.

— Razpis poštne službe. Razpisano je mesto poštnega odpravnika v Selnici ob Dravi. Prošnje se vlagajo na direkcijo pošte in telegrafa v Ljubljani.

— Osebnosti s pošte. Reducirani so s pravico do odpravnika: Štefan Deržanec in Mira Glušková v Mariboru, Dragica Kuraltova in Marica Faganeljeva v Celju, začasna poštarica Vlasta Trstenjakova v Slov. Bistrici ter Anica Vrečko roj. Kosijeva v Celju.

— Novj zavod za venerične bolezni. Zdravstveni odsek v Novem Sadu je odredil, da se v Banatu otvorijo dve novi venerični ambulanci, v katerih bo zdravljenje brezplačno. Ambulance se bodo odprle v Kikindi in Vrscu.

— Katastrofalna železniška nesreča pri Sunji. Dne 23. tm. je na progi Sisak-Sunja skočil vlak s tira, ki je vozil 700 rekrutov. Vlak se je prevrnil z nasipa, vagoni so popolnoma zdrobljeni, pri čemur je bilo 18 vojakov težko ranjenih. Pravi se, da so bile vzrok nesreči — razmajane tračnice.

— Češkoslovaška nam nudi ugodnosti pri izvozu vina. »Narodni Listy« poročajo, da se bo v bližnjem času začasna trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Avstrijo nadomestila z definitivno. Jugoslavija bi naj dobila iste ugodnosti pri uvozu svojega vina na Češkoslovaško kakor so določene v trgovinski pogodbi z Italijo in Francijo. V protiuslugo bi Jugoslavija podpirala uvoz piva v Jugoslavijo.

— Velika tatvina. Ivan Rakovec, tovarnar v Kranju je prijavil tamkajšnji policiji, da mu je bila iz pisarne ukradena ročna blagajna, v kateri je bilo okoli 25 tisoč dinarjev, 800—100 srebrnih kron, srebrne lire, 3 avstrijski zlatniki, srebrni tolarji in skupni vrednosti 45 tisoč dinarjev. Tatu se še ni izsledilo.

— Wrangel se seli v Pariz. Iz Sremskih Karlovcev poročajo, da so imeli častniki Wranglove armade sestanek, na katerem se je sklenilo, prenesti generalni štab iz Sremskih Karlovcev v Pariz.

— Bolgarski atentator Čičonkov odlikovan. Macedonski komitet je podelil posebno odlikovanje morilecu bivšega bolgarskega poslanika v Pragi Daskalova, Čičonku. Čičonkov tje v praških zaporih in pride še enkrat pred sodišče.

— Filmski igralec Maks Linder poskusil samomor. Znani filmski igralec Maks Linder, kateri je igral dosedaj na Dunaju, se je z ženo vred zastrupil z veronalom. Zdravnikom se je posrečilo rešiti Linderju življenje ter upajo, da bo okreval. Vzrok samomora je baje živčna bolezen.

— Velika eksplozija v Harkovu. Iz Harkova javljajo, da je v kleti hotela »Astoria« eksplodiralo 35 zabojev smodnika in velika množina patronov. 70 oseb je bilo težko ranjenih, 9 pa ubitih. V prvem nadstropju hotela je bil nek sovjetski urad, čegar uradniki so v tej paniki poskakali skozi okna na ulico.

— Dvoboj z ročnimi granatami. Preteklo nedeljo je bil v Budimpešti dvoboj, kateri je vzbudil splošno senzacijo, največ zaradi orožja, s katerim se je izbojeval. Dva kavalirja sta se namreč sporekla; ker pa je na Madžarskem viteštvo še vedno v modi, sta se odločila, da se pobijeta v dvoboju na življenje in smrt. Ker sta pa oba nasprotnika siromašnega stanu, si nista mogla kupiti sabeli ali samokresov, imela sta pa zato ročne granate, katerih je na Madžarskem še povsod dovolj. Postavila se torej s svojimi sekundanti, ki so bili seveda precej oddaljeni — in na znamenje sta začela metati granate drug na drugega. Ena granata ni eksplodirala, druga je pa malo ranila enega izmed junakov. Ker je bila tako čast s krvjo oprana, so sekundanti dvoboja ustavili in nasprotnika sta se zopet spriznila.

— Kristjani prestopajo v mohamedansko vero. Kemal pašin režim na Turškem ima velik vpliv na razmere na vsem bližnjem vzhodu. Temu vplivu je pripisati tudi to, da v zadnjem času

toliko kristjanov prestopa na mohamedansko vero. Samo v Carigradu se jih je lansko leto »izpreobrnilo« čez 2000. To prestopanje se je zdelo samim turškim uradom sumljivo in so v Carigradu odredili preiskavo. Vzroki so večinoma gmotnega značaja, zlasti pa pri Armenci. Prestopilo je tudi več častnikov zavezniških armad, seveda vsled ljubezni do kake mohamedanke. Značilno je, da je priseglo Allahu tudi več ruskih emigrantov in sicer iz prepričanja, da more samo ta vera rešiti svet pred boljše vizacijo. Izmed zapadnjakov je več Francozov, znani ameriški novinar Kossuth in ostareli angleški lord Haddley. Zanimivo je, da se odraslim ni treba dati obrezati; dovolj je, če izrečejo pred dvema pričama formulo: »Bog je edini in Mohamed je njegov prerok!« — Poročali smo že, da je tudi v naši državi začelo mnogo ljudi prestopati k islamu. To so — kakor znano — razočarani zakonski možje ali pa nezadovoljni možje, ki jim je ena žena premalo.

Celjske vesti.

Krajevna organizacija JDS za mesto Celje ima svoje redne politične sestanke vsako sredo v rudeči sobi Narodnega doma, za celjsko okolico pa vsak četrtek v gostilni g. Joško Fožiča »Na Skarpia«.

Celjsko mestno gledališče je slavilo v petek 22. tm. skromen jubilej 50-predstave letošnje gledališke sezone. Ako upoštevamo, da šteje ansambel dva poklicna igralca in so vsi drugi diletanti, se mora s ponosom ugotoviti vsa neizmerna ljubezen in vse velike žrtve, ki jih ti diletanti dan na dan in večer za večerom doprinašajo jugoslovanski muzi. Kako ogromnega pomena je gledališče za prosveto in nacionalno zavest v Celju, o tem bi bilo odveč pisati. Slavnostno predstavo je doživela »Mamzelle Nitouche«, skrbna priprava, lepa inscenacija, temperamentna igra ter prav dobri pevski nastopi so vzbudili v nabito polnem gledališču slavnostno razpoloženje. Po končani predstavi pa je občinstvo klicalo predstavitelje in kapelnika opetovano na oder. Za lepo uspeši večer imata največ zaslug g. režiser Janko in ravnatelj Glasbene Matice g. Karl Sancin kot dirigent. Repriza te operete se vrši v torek, dne 26. tm. za ab. B.

Smrtna kosa. V četrtek 21. tm. je umrla v Celju pri svojem sinu odvetniku dr. Ant. Božiču ga. Terezija Božič v visoki starosti 75 let ter sledila kmalu svojemu pred dvema mesecema umrlemu soprogu, s katerim je bila združena nad 50 let v srečnem zakonu.

Podporno društvo za uboge učence drž. realne gimnazije v Celju deluje zelo marljivo. V tekočem šolskem letu je nabralo nad 17.000 D ter nabavilo 350 novih knjig in 12 parov novih čevljev. Razdelilo je med dijake začetkom šolskega leta okrog 1200 knjig. Koliko učencev bi sploh ne moglo študirati, ako jih podporno društvo ne bi podpiralo.

Iz celjske mestne elektrarne. Vsled valutarnih razmer in z virom na obrestovanje ter popravila, se je najemnina pri elektroštevilih zvišala. Plačje se lahko naenkrat ali pa v obrokih. Vsaka stranka si lahko števec tudi nabavi, a biti mora iz mestne elektrarne, ker se drugih ne bo prišlo v rabo.

Afera Grünwald v Celju. Pred jesensko poroto so stali v Celju carinik Evgen Grünwald in štirje bosanski židje radi nezadržanega raznega monoplnega blaga, pri čemer so se posluževali carinika Grünwalda, uslužbenca celjske cararnice. Splošno je presenetila kljub krivdoreku precej nizko odmerjena kazen pri Grünwaldu. Na priziv drž. pravdnikstva se mu je ta povzela sedaj od 3 na 6 mesecev poostrene ječe.

Objave.

Športna maskerada. Ena od najlepših pustnih veselje bo gotovo maskerada, katero priredi I. Slov. šport. klub »Maribor«, dne 4. marca tl. v prostorih Narodnega doma. Vabimo občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te veselice, ker je eventualni dobiček namenjen povzdigu slovenskega športa.

Mariborske vesti. Kultura in umetnost

Maribor, 25. februarja 1924.

NOVA KNJIGA DR. PIVKA.

(Dr. Ljudevit Pivko: »Jablana med frontama.« Skica suganskega odseka in 13 slik. Maribor 1924. Založil Klub dobrovoljcev v Mariboru.)

Pravkar je izšel II. del dr. Pivkovega dela Carzano. Bilo bi odveč, ako bi posebej priporočali dr. Pivkove spise kot zanimivo in aktualno čtivo. Dr. Pivkovi spisi se priporočajo sami. Že prva knjiga je s takim uspehom prodrla med občinstvo, da je nastal poseben krog čitateljev, ki nestrpno pričakujejo nadaljnjih knjig. Vsak zvezek velikega dr. Pivkovega spisa znači obogatitev naše nacionalistične literature. Vrednost teh nad vse zanimivih vojnih spominov bo mogoče presoditi šele, ko bo delo ležalo zaključeno pred nami. Lahko pa rečemo, da je avtor postavil najlepši in najtrajnejši spomenik sebi in svojemu vojnemu delu. Spomenik pa velja v širšem smislu tudi vsem njegovim sodelavnikom in celotnemu pokretu za naše osvobodjenje, čigar važnost v meglji političnih bojov in besednih sporov le predradi pozabljamo ali omalovažujemo.

Druga knjiga spisa »Carzano« ima poetičen naslov: »Jablana med frontama.« O vsebini zadostuj, da označimo le pregled posameznih poglavij:

Letaki. — Razpršena patrolja. — Dve težki zrnji. — Brez fesa. — Izlet v Vicenzo. — Raport. — Sestanek v Strigunu. — Vrtni stroj. — Poštna zveza s Parizom. — Hieroglifi. — Novi signali. — Lestva in stopnice. — Zdravniška komisija. — Nezgoda na Coalbi. — Zarotniki za hrbtnom. — Opij. — Fontanelle in Agneda. — Atamanov god. — Zapuščen južina. — Cerberus. — Obisk pri 136. polku. — Kje je Moravsko? — Paulina iščejo. — Električna struja. — Telepat.

Naslovi so tedaj docela v stilu kakkega romana, saj pa tudi delo samo bere mo kot roman. Roman, ki je zajel velike dogodke polpreteklega časa.

Slike, ki pa žal niso najbolj uspele, izpopolnjujejo besedilo. Zanimivi so tudi odlomki iz pisem, ki jih je prejel avtor zastran svojih prejšnjih dveh knjig od bivših vojnih tovarišev. Navedeni so na ovitku.

Tretja knjiga dr. Pivkovega spisa »Carzano«: »Vulkanska tla« in četrta »Carzanska noč« sta v tisku. Izideta aprila in junija tl.

Naročila sprejema Klub dobrovoljcev v Mariboru.

—□—

x Matica Hrvatska je letos izdala štiri knjige, ki stanejo 55 Din., razen tega še posamezne knjige. Interesanti v Mariboru in okolici naj se obrnejo na poverjenika prof. I. Fava (državna realka). Denar je treba poslati v naprej.

Gospodarstvo.

Pogajanja z Italijo in gospodarski ter prometni interesi Slovenije.

Ljubljanski »Trgovski list« objavlja z ozirom na gospodarska pogajanja z Italijo zelo aktualen članek, ki ga v glavnih potezah podajamo:

Slovenija ima kot najbolj proti zapadu eksponiran del naše kraljevine, ki tvori tranzitni pas med tržaškim pristaniščem in Avstrijo ter severnejšimi naslednjimi državami bivše monarhije, pri ureditvi prometnih vprašanj z Italijo čisto drugačen položaj kot ostale pokrajine in radi tega tudi bistveno drugačne zahteve in interese.

Gospodarski krogi v Sloveniji imajo poseben interes na tem, da se ob priliki gospodarskih pogajanj z Italijo sklenejo sledeče za našo zunanjo trgovino, tranzit in potniški ter obmojni promet izredno važne specialne konvencije:

1. Otvoritev direktnega železniškega prometa z Italijo po vzoru, kakor je že od aprila 1923 otvorjen med našo kraljevinu in Avstrijo, Čehoslovaško, Madžarsko in Nemčijo (odprava prisilne frankature, dopustitev povzetij in deklaracija interesa na dobavi).

2. Vzpostavitev direktnega tranzitnega prometa iz Slovenije preko italijanskega ozemlja na progi Rakek—Postoj-

na, St. Peter—Reka na podobni osnovi, kakor je reguliran tranzitni promet med našo državo in Avstrijo.

3. Vzpostavitev železniške direktne jadranske tarife med Slovenijo na eni strani ter Trstom odnošo Reko na drugi strani na konkurenčni bazi in na podlagi podobnih popustov, kakor je sestavljena avstro-jadranska in češko-jadranska tarifa.

4. Vzpostavitev jugoslovansko-italijanske železniške zvezne tarife za promet med postajami kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na eni strani in kraljevine Italije na drugi strani.

5. Posebna konvencija glede uporabe najemnin in lokalnih pristojbin za javna skladišča in pristaniščne naprave v Trstu na podobni bazi, kakor je sklenjena leta 1920. pogodba s čehoslovaško republiko. Posebna važnost je, da se nam določi primerna prosta skladiščna cena na lesnem skladišču (sealo legnami), kar je za naš izvoz lesa odločilnega pomena. Sedanje razmere so nevdržne in silijo naše trgovce, da morajo večino blaga prodati za fiksno ceno Italijanu, namesto, da bi ga direktno izvažali.

6. Pogodba s paroplovnimi družbami v Trstu, posebno s Lloydom, Cosulich in Tripovichem in prosto plovbo, glede vzdrževanja paroplovnih zvez v smereh, ki naš eksport in import najbolj interesirajo in zadenejo, po vzorcu pogodb, ki so bile sklenjene med Čehoslovaki in navedenimi družbami, in sicer i glede tarif kakor tudi glede rednih voženj. Opozorjamo, da je Lloyd Triestino dovolil Čehom za izvoz v Egipt pri raznih predmetih ca. 30% tarifne popuste, kar našo konkurenčnost zelo ovira.

7. Sporazum glede otvoritve popolnega poštnega prometa in glede vzajemnega znižanja poštnih pristojbin v smislu določb madridske poštne konvencije.

8. Otvoritev direktnega telefonskega prometa z italijanskimi glavnimi tržišči, kakor Milanom, Turinom, predvsem Gorico in Trstom in sporazumno znižanje govornih pristojbin za telefonski promet. Na to točko polagamo prav posebno važnost in so naše gospodarske korporacije v zadevi opetovano intervenirale pri ministru trgovine in industrije, pri ministru pošt in telegrafov ter pri ministru spolnih poslov.

9. Konvencija glede olajšav v potniškem prometu v zmislu svoječasnih sporazumov in konferenc v Portorose in v Gradcu med Avstrijo, Madžarsko, Italijo, Poljsko, Rumunijo, Čehoslovaško in našo državo.

10. Delegacija kraljevine Italije v Ljubljani naj se z ozirom na živahni promet med Slovenijo in Italijo, specijelno pa Primorjem, reorganizira v popoln konzulat s komercialnim atašejem, ki bi bil v stanu dati interesentom vse potrebne informacije na razpolago.

11. Na podoben način naj se izpopolni konzulat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Trstu, da bi bil izdatna in praktična opora trgovstvu.

12. Na progi Ljubljana—Trst naj se določi za skupni kolodvor Postojna, kjer naj bi se vršil v zmislu rimskega sporazuma o ureditvi tranzita na progah Donavsko—savske jadranske železnice skupni policijsko—potniški in prtljažni pregled ter skupni veterinarski pregled, medtem ko bi se carinski pregled blagovnih pošiljav vršil ločeno na carinarnicah v Prestraneku odnošo na jugoslovanski strani na Rakeku.

Gospodarske korporacije so ta predlog stavile že svoječasno Direkciji drž. železnice v Ljubljani, ki je načelno predlog osvojila iz razlogov razbremenitve postaje Rakek.

13. Konvencija o ureditvi obmejnega prometa, in sicer: glede turistickega prometa, cest in potov v obmejnem pasu, pašnikov, električnih naprav itd., ki so za pretežen del obmejnega področja eminentne važnosti.

Pri merodajnih trgovskih in industrijskih krogih v Trstu in drugod v Italiji, kakor tudi pri paroplovnih družbah, železniški upravi in poštni direkciji ni nikakih načelnih pomislekov in težkoč proti sklepu takih sporazumov, na katerih so gospodarski krogi na italijanski strani najmanj enako interesirani, kakor naši krogi.

Pristopajte k CMD!

Socijalna politika.

STATISTIKO IZSELJEVANJA IZ NAŠE DRŽAVE V LETU 1923

je izdal Izseljeniški komisariat kraljevine SHS v Zagrebu. Radi zanimivosti podamo tu glavne številke. Izselilo se je:

Iz Srbije 582 moških in ženskih oseb, od teh 106 kvalificiranih delavcev, 218 nekvalificiranih, 198 kmetovalcev, 21 iz prostih poklicev, 39 starcev, žen in deč; v starosti nad 50 let jih je bilo 61, od 31—50 let 288, od 18—30 let 181, do 18 let 52; 578 je pravoslavni, 2 muslimani in 2 žida; 577 je Srbov, 3 drugi Slovani in 2 druge narodnosti; 539 je pismenih, 43 nepismenih; 36 jih zna angleški, 11 francoski, 11 nemški, 3 italijanski, 5 španski.

Iz Vojvodine: 3970; 323 kvalificiranih, 1002 nekval. delavec, 1167 kmetovalcev, 157 iz prostih poklicev, 1122 starcev, žen in otrok; 3517 rimokatolikov, 371 pravoslavni, 19 grkokatolikov, 62 evangelištov; 250 Srbov, 300 Hrvatov, 20 Slovencev, 13 drugih Slovanov, 2094 Nemcev, 1144 Madžarov, 129 Rumunov, 20 drugih narodnosti; 3066 pismenih, 904 nepismeni; 275 zna angleški, 50 francoski, 2165 nemški, 12 italijanski, 4 španski.

Iz Črne gore: 225, sami Srbi, 203 pismeni, 22 nepismeni.

Iz Hrvatske in Slavonije: 2538; 319 kvalificiranih, 1062 nekval. delavcev, 674 kmetovalcev, 201 iz prostih poklicev; 2413 rimokatolikov, 403 pravoslavni; 79 Srbov, 2254 Hrvatov, 14 Slovencev, 168 Nemcev; 2292 pismenih, 246 nepismenih.

Iz Dalmacije: 1165; 154 kvalificiranih, 405 nekvalificiranih delavcev, 497 kmetovalcev, 56 iz prostih poklicev, 53 starcev, žen in otrok; 1107 rimokatolikov, 53 pravoslavni; 69 Srbov, 1094 Hrvatov, 2 Nemci; 1124 pismenih, 41 nepismenih.

Iz Slovenije: 779 oseb; 80 kvalificiranih, 400 nekvalificiranih delavcev, 127 kmetovalcev, 87 iz prostih poklicev, 85 starcev, žen in otrok; 18 nad 50 let, 252 od 31—50 let, 413 od 18—30 let, 96 do 18 let; 771 rimokatolikov, 5 pravoslavni, 3 evangeliški; 3 Hrvati, 705 Slovencev, 6 drugih Slovanov, 55 Nemcev, 2 Madžara, 8 Rumunov; 722 pismenih, 57 nepismenih; 21 jih zna angleški, 10 francoski, 204 nemški, 9 italijanski.

Iz Bosne in Hercegovine: 111 oseb; 8 kvalificiranih, 41 nekvalificiranih delavcev, 27 kmetovalcev, 23 od prostih poklicev, 12 starcev, otrok in žen; 48 Srbov, 60 Hrvatov, 3 Nemci; 102 pismena, 9 nepismenih.

Iz cele države se je torej v l. 1923 izselilo: 9370 oseb, od teh 4412 delavcev, 2781 kmetovalcev, 557 od prostih poklicev, 1620 starcev, žen in otrok; 7873 rimokatolikov, 1367 pravoslavni, 40 grkokatolikov, 79 evangeliškov, 8 muslimanov, 3 židi; 1248 Srbov, 3711 Hrvatov, 739 Slovencev, 22 drugih Slovanov, 2322 Nemcev, 1169 Madžarov, 137 Rumunov, 22 drugih narodnosti; 8048 pismenih, 1322 nepismenih.

Izselilo se jih je: v Kanado 717, v Brazilijo 1535, v Argentino 2721, v Čile 46, v Zedinjene države 4130, v ostale države Amerike 72, v južno Afriko 7, v Avstralijo 135, v Novo Zelandijo 4, v ostale kraje sveta 3. Selilo se jih je 8801 prvič, 445 drugič, 97 tretjič, 20 četrtoč, 7 že nad 4-krat. Pri 8797 so bili razlogi izselitve ekonomski, pri 573 drugi. Od izselencev ima svoje v deželi naselitve 6888 oseb, nikogar 2482. Zasiurjan za služek je imelo v deželi uselitve 7348 oseb, 2022 pa ne. V l. 1923 so odpotovali iz naše države v prekomorske kraje 2103 tuji podaniki.

Film.

I. Mariborski bioskop. Danes ponedeljek do vključno srede se kaže krasen film »Nore žene«.

Razno.

r Prstan, ki je bil izgubljen pred 300 leti, najden. Te dni so v pesku na otoku Thimble Islanda v Sev. Ameriki našli star zlat prstan, katerega opis se krije z opisom prstana, ki je bil l. 1610 izgubljen na angleškem dvoru. Otok Thimble je bil svoj čas znano skrivališče proslulega morskega roparja kapetana Kidda in je verjetno, da je ta prstan zakopal on z ostalim plenem.

Sport.

I. SLOVENSKI ŠPORTNI KLUB
»MARIBOR«.

Dne 17. tm. se je vršil redni letni občni zbor našega športnega kluba, ki že peto leto zastopa lepo idejo športa v slovenskem Mariboru. Klub gleda danes, po zelo uspešnem dosedanjem razvoju, na nebroj nspelo rešenih nalog, ki mu jih stavi v kulturnem in narodnem oziru osnovni program in vsled tega resno zasluži pozornost vse naše narodne javnosti, ki se le deloma zaveda te naše važne institucije. Iz poročil raznih funkcionarjev je razvidno, da se je imel klub v minulem poslovnem letu boriti s precejšnjimi težavami, med katerimi zavzemajo gospodarske prvo mesto. — Klub se je udeleževal s tremi odseki, nogometnim, tenis in lahkoatletičnim odsekom. Najjačje delovanje izkazuje nogometni odsek, ki pa stavlja klubu tudi težke gospodarske naloge, če se hoče v tej sekciji dosedanje delovanje vzdržati in športno dvigniti. Odsek je sam s svojim prvim moštvo absolvirati 22 javnih tekem v in izven Maribora, je na drugem mestu v Sloveniji in ima prvenstvo v mariborskem športnem okrožju. Velike ovire izkazuje pa odsek funkcionarjev v vzgojnem momentu. Redki so še oni, ki goje nogomet iz pravega športskega stališča tj. da se zavedajo, da je šport le sredstvo za dosego zdravja in telesne kreposti, da je šport poklican gojiti iskreno tovarištvo, čut skupnosti in discipline ter vzgajati plemenito ljudi, ki naj bi bili na svoje telesne in duševne vrline lahko ponosni in naj bi kazali drugim, kako naj narod ozdravi telesno in duševno. Nadalje jih je malo, ki vedo, da je javni nastop le prilika, ob kateri naj se publiki pokaže, kaj se je od zadnjega nastopa medtem naučilo novega in lepšega, da je javni nastop le sredstvo za prenašanje teh lepih lastnosti od igralcev na gledajočo publiko in da si je tekmo med klubi misliti zopet le kot sredstvo, da se v igralnih lepe lastnosti potenceirajo do najvišje močote stopnje in s tem doseže najvišji uspeh. Funkcionarje kluba odbija dejstvo, da so stalno izpostavljeni nevarnosti insultov od strani igralcev in po tem vzgledu inficirane publike. Pa vendar je mogoče premostiti vse težave, če bodo v našem klubu prevladovali trezni, pošteni in dobre volje navdali-

njeni elementi ter izgnali iz kluba vsi gnolobi in uvedli vzorno disciplino članov v klubu in izven kluba. Alkohol je smatrati za strašilo športa in pobijati ga je na celi črti. Nima smisla krepiti se zato, da se z alkoholom tim več sil uničuje. V glavnem moramo za enkrat konstatirati, da se je pri nas ne samo v Mariboru, temveč tudi v ostalih naših krajih planilo na nogometni šport brez posebne predpriprave, da smo hitro dali temu športu le zunanje lice, da pa se ni mnogo storilo za notranjo organizacijo in najmanj za dušev. vzgojo, ki je za institucijo, kakor jo predstavlja šport, neobhodno potrebna, ker se sicer zruši ali pa postane brez etične podlage in služi končno le vzbujanju instinktov predmetne fakinaže. Popolnoma pa manjka ono glavno, kar spaja človeške duše, vse ono manjka, kar naj bi dalo športu idealno etično podlogo, brez katere si ne moremo misliti športa kot stvar, ki bi bila vredna žrtve in brez katere si tudi ne moremo predstavljati športa kot vrednote v narodnem življenju. Neprimerno ugodnejšo sliko dajejo drugi odseki »Maribora«, kakor lahkoatletični, ki je pod vodstvom g. Cestnika vsestransko ugodno zastopal klub ob različnih mitingih in obeta z izpopolnjevanjem notranjega delovanja lepo bodočnost. — Vzornost pa izkazuje delovanje tenisodseka. S 40 člani je zdrav temelj kluba. Krasna panoga športa, do preobrata v slovenski družbi skoroda nepoznana, se razvija pod načelstvom g. Rogliča do lepe popolnosti. Odsek je nastopal v treh turnirjih z lepimi uspehi članov in pripomogel, da ima mesto Maribo eno najagilnejših tenis-sekcijske države, ki je v svrhu popularizacije tega plemenitega športa prirejala in se udeleževala že nebroj reprezentančnih prireditev in žela povsodi odkrito priznanje.

Poslovno leto 1924 predstavlja za klub zopet težko preizkušnjo na gospodarskem polju. V podpornem članstvu in slovenski javnosti pa bode klub, kakor lepa ideja športa zasluži, gotovo imel podporo, ki mu zagotavlja, da doseže stavljeni si namen. V Mariboru, ki ima tako lepo okolico s stotinami lepih sprehodov in dobrih gostiln, je sicer težko pridobiti si publiko, vendar ideja športa zasluži vso našo pozornost, to pa še tem bolj, če se nam bo nudilo nekaj tehnično popolnejšega in duševno plemenitejšega, vse prožeto z zdravim duhom v zdravem telesu.

Mala oznanila.

V nobeni hiši

naj ne manjka — BALKANSKA UGANKA. Dobi se v vseh knjigarnah. 406

V stalno službo sprejme podružnica večje trdke takoj zanesljivega, vpokejenega podoficira, orožnika ali stražnika. Ponudbe pod: »Vpokejenec 423« na upravnstvo lista. 423 2-1

Popravilo čaviljev brez izjeme kakor tudi vsa naročila po meri sprejema čevljarska delavnica R. Monjač, Jurčičeva ul. 9. Cene zmerno! Postrežba točna! 349 10-10

Prodam enonadstropno hišo z dvoriščnim poslopjem, 11 stanovanj, na prometni cesti v Mariboru za ceno 150.000 D. Naslov prave uprave »Tabora«. 397 5-3

Dežne ponjave za vozeve in konje, gamske, nahrbtnike, potne kovčke in torbice, gonilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13. Slemškov trg 6. 346

Pekarija, dobro idoča, brez konkurenca v prometnem kraju na Gorenjskem, z enonadstropno hišo in lepim vrtom na prodaj. Sprejme se tudi priden, pošten in zanesljiv pekovski vajenec. Ponudbe na upravnstvo pod »Lepa bodočnost«. 416 3-2

KLUB-BAR

16. do 29. februarja 1924

The Hardings
atletška produkcija
Sister Liebert
lepe Holandke
Marica Zlatarjeva
hrvatska soubreta
Clown Bojanovsky
komične produkcije
M. L. Ersen Duo
Izvajanje modernih plesov
Začetek ob 22. uri
Vstop prost
Ob nedeljah in praznikih
popoldanska predstava z
moderno plesno revijo

P U H
in 2414
perje
po nizkih cenah vedno v zalogi pri trdki
K. Worsche, Maribor
Gospodarska ulica 10

Ne pozabinaročnino!
Pristopajte
k Jugoslovski
Matici.

PRODA SE TAKOJ

dinamo za električno razsvetljavo (Gleichstrom), napetost 155 voltov 17 Amp., razsvetljuje 70 do 100 žarnic, pripraven za mline ali žage, cena Din 50.000.— Lesna in Kovinska Zadruga 401 Strnišče pri Ptuj. 3-2

TRGOVSKA AGENTURA

z lepim majhnim stanovanjem

ohoje zelo dobro opremljeno na prodaj. Podjetje bi kolikaj pridnemu podjetniku nosilo krasen in sigaren dobiček. Nahaja se 70 km od Maribora na obmejnem ozemlju in mora biti prodano zaradi posebne nujnih okolščin na hitro roko in le po inventarni vrednosti. Potrebni je okoli 60.000 Din. Ponudbe pod »Zelo redka in ugodna prilika 398« na upravo »Tabora«. 398 8-3

VILIM PICK

Maribor

Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334

ponuja rano

tekstilno in manufakturno blago

po najnižjih cenah. 208

Prodaja na veliko le za trgovce.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dlje.) (54)

— Ljubljani bratje! Ofroci moji! Glejte me — vaš sem živ in mrtev; ne morem vas zavrniti ...

— Kronajmo ga, posadimo mu diadem! — so zavpili zmagovalno.

Toda diadema ni bilo. Tedaj je bistrotni Strombik predložil

— Naj Avgust ukaže, da prineso diadem njegove soproge.

Julijan je pripomnil, da žensko lepoto ni dostojno in bi bilo slabo znamenje za nastop nove vlade.

Vojšaki pa se niso dali pomiriti: zahtevali so jim je bilo, videci na glavi svojega izvoljenca kakšno dragoceno znamenje, ki bi jih preverilo, da je on car.

Tedajci je nek surov legijonar iztrgal z vojnega konja bakreni naprsnik — falero in predlagal, da bi z njim kronali Avgusta.

Vojakom ni bilo prav: naprsnikova koža je imela zapah po konjskem potu.

Vsi so jeli nestrpno iskati primernega lepotečja. Praporščak petulanske legije Sarmat Agrarij je snel z vratu bakreno verižico, ki jo je nosil kot znak svoje časti. Julijan jo je dvakrat obrnil okoli glave: tako je bil z verigo kronan za rimskega Avgusta.

— Na štiti! — so vpili vojaki.

Agrarij je podstavil okrogli štiti in stotero rok je dvignilo carja kvišku. Videti je morje čeladi in slisal kakor burja grmeči vzklík:

— Živel Avgust Julijan, Avgust Božanski!

Zdelo se mu je, da se je izvršila volja usode.

Plamenice so utrnile. Na iztoku se je pojavil prvi bledi svet. Čokari, črni stol-

pi so se risali na obnebu. Le na enem oknu je gorela luč. Julijan se je spomnil, da je to okno tiste sobe, kjer je umirala njegova žena Helena.

Ko je proti jutru ponehalo vznemirjenje vojske, je krenil k nji.

Bilo je že pozno. Pokojnica je ležala na ozki deviški postelji. Vsi so klečali. Njene ustne so bile krepko stisnjene. Od izsušenega meniškega telesa je vel hlad čistosti in samozrtvovanja. Julijan ni čutil, da bi ga pekla vest, ko je radoznalo motril bled, pokojen obraz svoje žene in mislil pri samem sebi: »Čemu neki me je hotela videti pred smrtjo? Kaj je hotela in kaj mi je mogla povedati?«

XXII.

Tožni so bili dnevi, ki so carju Konstanciju minevali v Antiohiji. Nihče ni pričakoval nič dobrega.

Ponoči je videval grozne sanje: v spalnici je do zore gorelo pet ali šest močnih svetilk, pa še se je bal teme. Dolge ure je sedel na enem mestu, zamišljen in nepremičen; pred najnedolžnejšim šušljanjem ali ropotom se je zdrnil in vztrepetal.

Nekoč je uzel v sanjah svojega očeta Konstantina Velikega: videl ga je pestovati na rokah močno in zločesto dete. Konstancij je vzel otroka k sebi, si ga posadil na desnico, dočim je z levico izkušal udržati ogromno stekleno kroglo. Zločesto dete pa je sunilo v kroglo in je padla na tla. Ko se je razbila, so prsknili drobčkani koščki stekla in se jeli z nepopisnimi bolečinami vbadati v Konstancijevo meso — v oči, srce, možgane — prskati so, pokali, zvonili, bleščali in ga žgali po vsem životu.

Car se je predrnil od groze. Oblival ga je hladni pot.

Kot se je posvetoval z znamenitimi sanjskim razkladači in vedeževalci,

V Antiohiji je bila medtem zbrana cela vojska in se je pripravljala na vojno zoper Julinaja. Včasih se je Konstancija po dolgem posedanju lotevala želja po delu in udejstvovanju. Mnogi dvorjani so menili, da je njegova nestrpna naglica brezumna; na dvoru se je šepetalo o novih čudaštvi in nenavadnih zasnovah bolnega carja.

Pozno v jeseni je zapustil Antiohijo. Bilo je opoldne, tri tisoč korakov od mesta, blizu vasi, ki so jo imenovali Hipokefalos, ko je car opazil na cesti neznan človeško truplo brez glave. Truplo je bilo obrnjeno k zapadu; ležalo je desno od Konstancija, ko je le-ta prijezdil mimo njega. Glava se je skotalila nekoliko proč od mrljca. Cesar je prebledel in se obrnil. Noben spremljevalec ni žugnil ne besedice, vsi pa so se zavedli, da je to slabo znamenje.

V mestu Tarzu v Ciliciji je občutil lahno mrtvico in utrujenost: ni pa se prav nič oziral nanjo in se tudi ni posvetoval z zdravniki; upal je, da ga bo naporno ježenje po gorskih klancih segrelo in da se bo pošteno izpotil na pekočem solncu.

Zavili so k majhnemu mestecu Mopsukreni, ležečem na vznožju Taurusa — poslednji postojanki v Ciliciji.

Med potjo je nekolikokrat občutil vrtoglavico. Naposled je bil prisiljen, zlesti s konja in sedeti v nosilnico. Kasneje je evnih Evzebij pripovedoval, da je car, ležeč v nosilnici, večkrat jemal izpod oblake dragocen kamen, ki je na njem bila vrezana podoba pokojne cesarice Evzebije Avrelije, in da ga je nežno poljubljal.

Na nekem razpotju je vprašal, kam pelje nasprotni steza; odgovorili so mu, da se po tej cesti pride v zapuščen dvorec kapadocijskih carjev — v Macellum.

Ko je Konstancij slisal to ime, se mu je obraz zlovesče namrdnil.

Zvečer so dospeli v Mopsukreno. Car je bil izmučen in jezljiv.

Komaj je vstopil v hišo, kjer so mu pripravili nočišče, že je pristopil k njemu eden izmed dvorjanov, da mu sporoči važno vest, da je Evzebij zaukazal, naj puste carja v popolnem miru. Neprevidni dvorjan je javil carju, da sta pravkar dospela dva sla z zapadnih pokrajin.

Konstancij je velel, naj ju privede.

Evzebij ga je moledeval, češ, treba je odložiti posle na jutri. Toda car je odvrnil, da se počuti boljše; mrzlica je prešla, le na zatilniku ga nekaj boli.

Privedli so prvega sla. Došel je bled in klevavih kolen.

— Takoj povej! — je zavpil Konstancij, preplašen vsled selovega bledega obraza.

Sel je pripovedoval o nezaslišni Julijanovi drznosti: Cezar je pred vojaštvom raztrgal carjevo pismo na koščke; Galija, Panonija, Akvitanija so se mu že podredile; izdajalci nastopijo proti Konstanciju z vsemi legijami, ki se nahajajo v teh deželah.

Car je skočil kvišku. Obraz se mu je grdo spail od besa in srda. Vrgel se je na sla, ga podrl in davil za grlo:

— Lažeš, lažeš, lažeš, tepec! Še živi Bog, nebeški car, pokrovitelj zemeljskih vladarjev. On ne bo dopustil — čujte, čujte vsi izdajalci — ne bo dopustil ...

Nagloma mu je postalo slabo: zakril si je z roko oči. Napol živ napol mrtev se je sel jadno izkobil skozi vrata.

— Jutri, — je jecjal Konstancij hrlo, — jutri krenemo dalje ... naravnost, čez gore ... skrajšamo si pota ... v Carigrad! ...

Evzebij je stopil k carju in se mu suženjsko poklonil:

(Dalje prihodnjik.)